

"Russerlejren" Rodion Pestow (1882-1938)

Menneskers skæbner er forskellige, nogle mere omvæltende end andre. På Ribe Gamle Kirkegård står en gravsten med russisk klingende navne: Pestow/Pestowa. ("a'et" er den russiske måde at angive, at dets bærer er en kvinde).

I forbindelse med 1. verdenskrig var der i Ribe en såkaldt "russerlejr" for krigsfanger. På en liste over fangerne dateret den 29. september 1918 er opført en række fangenavne efter nationalitet. I listens russiske afsnit er der under nr. 93 opført en *Rodion Pestoff*. Trods en lidt anden stave-

måde er det netop "vores" Rodion Pestow, der er tale om.

Russerlejren

Under 1. Verdenskrig var Danmark neutralt og kom derfor til at spille en ikke uvæsentlig humanitær rolle, hvad angår krigsfanger især fra Tyskland og Østrig-Ungarn. Med hjælp fra Røde Kors blev en del syge fanger hentes til Danmark og behandlet på to

nyoprettede Røde Kors lazaretter, et i Hald ved Viborg og et i Horserød ved Helsingør. Efter endt behandling kunne de efter aftale med de krigsførende lande sendes tilbage til deres hjemlande. Deres hjemlande ydede ovenikøbet en vis kompensation til den danske stat for deres ophold og hjemsendelse. De første kom i 1914. Udover de syge kom også mange fanger på flugt over den dansk-tyske grænse til Danmark. Efter den nye grænsedragning efter krigen i 1864 lå denne kun ca. 8 km fra Ribe. De blev interneret i forskellige lejre, også i Ribe, hvor der gennem 4 år blev registreret 1597 flygtninge af forskellige nationaliteter heraf alene 1517 russere – heraf navnet, "russerlejr". De andre nationers fanger var fra Belgien, Frankrig (næstflest), England, Italien og Rumænien.

Disse krigsfanger havde for manges vedkommende været udstationeret i Nordslesvig hos landmænd, hvis sønner og karle var indkaldt til den tyske hær. Mange så her deres snit til at flygte over grænsen til Ribe, som jo var en nærliggende destination. Til at begynde med blev de flygtede krigsfanger indkvarteret hos private. Især russerne vakte opsigt i Ribes gader på grund af deres udseende og ikke mindst deres påklædning. Redaktør Willemoës skrev senere:

"Den første Russer kom over den 10.

Juni 1915 og vakte Opsigt med sin ejendommelige "Uniform" en meget livlig Påklædning, der bestod af store Støvler, lyse brune Benklæder, sortstribet Skjorte, der faldt ud over Benklæderne som et Skørt, en grågul Bluse og på Hovedet

et en Mellemtning mellem en Strømpe og en frygisk Hue. Han blev indkvarteret i Arresthuset, hvor han fik en god Forplejning og hvor han af Glæde over Friheden sang til langt ud på Natten, indtil han faldt i Søvn".

Efterhånden som der kom flere og flere russere, blev det stadigt sværere og sværere at finde privat indkvartering til dem. I 1917 installerede man således 10 russere på fattiggården og oprettede en teltelejr ved restaurant "Skovlyst" i udkanten af plantagen nord for byen. (I dag Obbekjærvej 1)

Men situationen var uholdbar. Teltene blæste ofte omkuld i den stride vestenvind, de hygiejniske forhold var yderst kritisable, og beboerne hundede

frøs. I slutningen af 1917 og årene derefter steg antallet af russere betragteligt. Byrådet gjorde en stor indsats, og man lejede en stor lade på Ribe Nørremark af avlsbruger Anders Petersen ca. 1½ km fra "Skovlyst". Laden var naturligvis ikke egnet til beboelse; men man fik da sat vinduer i, og der blev lagt trægulv. Senere omdannede arkitekt Axel Hansen laden med et soverum til 132 personer i 3 etager, opholdsrum, værksted og et mindre køkken. En mindre køkkenbarak, som var under opførelse ved "Skovlyst", flyttedes ud til laden. Nu kunne beboerne fremover spise her eller på "Skovlyst".

Et liv i lediggang

Beboerne kunne gå frit omkring uden militær bevogtning, da de efter deres flugt ikke længere blev anset som krigsfanger. I begyndelsen, hvor antallet endnu var lille, skaffede de sig forskellige småjob hos byens og egnens beboere. Senere, da deres antal steg betragteligt, var dette ikke længere muligt. I stedet tog de ofte ind til Ribe, hvor de drev hvileløst om i gaderne.

I et avisindlæg fra august 1918 kan man læse, hvordan *klynger af tavse, slavisk udseende mænd med tungsindige miner betragtede det travle liv på Ribe banegård, inden de apatisk drev tilbage til lejren.*

Egentlig gjorde de ingen fortræd, men byens beboere følte sig alligevel utrygge over deres tilstedeværelse. Efter de to russiske revolutioner i 1917, som endte med kommunisterne magtovertagelse og landets fredsslutning med Tyskland, steg antallet af russere dramatisk, da den tyske regering ikke længere ville lade dem rejse hjem gennem Tyskland. Samtidig meddelte den nye russiske regering, at man ikke mere ville kompensere den danske stat for deres ophold. De kaotiske forhold i Rusland bredte sig til russerlejren ved Ribe. De tidligere russiske krigsfanger delte sig, som i deres hjemland, i en kommunistisk og en borgerlig fraktion, hvilket skabte stor uro i lejren. I 1919 besluttede man sig derfor for at nedlægge lejren. De kommunistiske sympatisører blev sendt til lejren i Hald, mens de borgerlige sympatisører sendtes til lejren i Horserød. De to lejre nu var ikke længere lazaretlejre.

Rodion Peskow

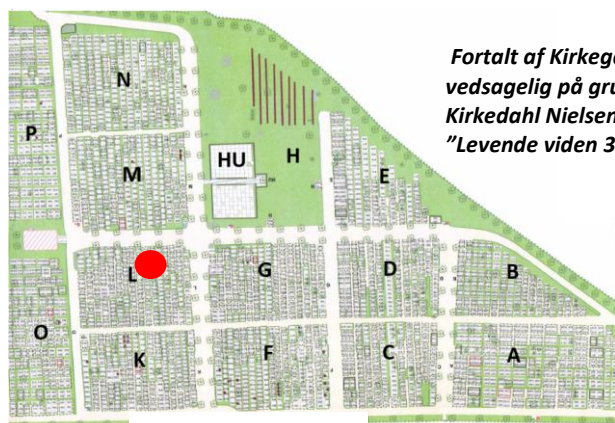
En af de russiske krigsfanger hed Rodion Emilianus Peskow (1882-1938) og kom fra Viatka nordøst for Novgorod. Han var landmand og havde været gift, men var blevet enkemand i oktober 1916. Han var flygtet fra en tysk fangelejr og var kommet over den tysk/danske grænse. Han blev udvist adskillige gange, men vendte hver

gang tilbage, da han var blevet forelsket i Meta Therkildsen, der var økonom i lejren. Endelig fik han lov til at blive, og i 1921 blev Meta og Rodion gift i Ribe Domkirke.

Efterfølgende drev de pensionatet "Skovlyst" videre som restaurant og hotel. Han ernærede sig samtidig som vognmand først med heste og siden med lastbil. Rodion døde i 1938 i en færdselsulykke med hestevogn og ligger begravet på Ribe Gl. Kirkegård. Meta P. drev derefter virksomheden videre alene indtil 1953. Hun døde i 1976 i en alder af 98 år.

Deres gravsted findes ikke mere; men deres gravsten er udtaget som bevaringsværdig og befinder sig som angivet på kortet. Den vil senere blive flyttet til et lapidarium for bevaringsværdige gravsten, når et sådan oprettes på kirkegården.

Fortalt af Kirkegårdenes fortællegruppe hovedsagelig på grundlag af artikel af Mikkel Kirkedahl Nielsen i Sydvestjyske Museers bog "Levende viden 3"

● Stenens placering

"Vestkysten" 22. maj 1948:

70 Aar

Onsdag den 26. Maj fylder Pensionatværtinde Fru Pestov "Skovlyst", 70 aar. Fru Pestov har i mange Aar sammen med sin Mand drevet "Skovly" som Restaurant, men efter Mandens Død opgav hun Restauranten og har siden haft Pensionat i Ejendommen. Fru Pestov er en dygtig Kvinde med et godt Humør, og ikke mindst for dette har hun fået mange Venner, der sikkert på Onsdag vil møde op for at hylde Fruen på Højtidsdagen. Om Aftenen har Fruen inviteret en Række af sine Venner til Fødselsdagsfest på Puggaardminde.